

Mc. 5:21-43. Dertiende zondag door het jaar,
overige lezingen Wijsh. 1:13-15.2:23-24, 2 Kor. 8:7.9.13.15

Peter van Dael SJ

LEVEN EN LATEN LEVEN

Het boek Wijsheid over rechtvaardigen en goddelozen

Het boek Wijsheid, waaruit de eerste lezing is genomen, is een Joods boek, geschreven in Alexandrië, een Griekse stad in Egypte. Zowel de Grieken als de Egyptenaren hielden zich sterk bezig met dood en onsterfelijkheid. Volgens Griekse filosofen is onsterfelijkheid eigen aan de onstoffelijke ziel. In Egypte werd de dood bezworen met magische teksten en handelingen.

Ook het boek Wijsheid is bezig met dood en onsterfelijkheid, maar op een andere manier. Volgens Wijsheid is onsterfelijkheid een ethisch begrip: *rechtvaardigheid maakt onsterfelijk*, hoorden we in de eerste lezing (Wijsh. 1:15). De rechtvaardigen zijn de tegenpool van hen die Wijsheid de ‘goddelozen’ noemt. Dat zijn mensen die alleen aan zichzelf denken en die zich niet bekommeren om anderen. Door hun handelwijze verwijderden zij zich van de God van het leven en roepen ze de dood af over zichzelf (1:16).

Kortom: leven en dood zijn morele categorieën. Wie gericht is op de ander, is verbonden met de leven gevende God. Wie het ander tekort doet en alleen maar gericht is op zichzelf, wendt zich af van de God van het leven.

De vrouw die aan bloedverlies leed

Leven is ook het thema van de evangelielezing. Het evangelie gaat over de vrouw die aan bloedverlies leed en over de dochter van Jaïrus. Beiden kwamen tot leven. Eerst het verhaal over de vrouw die aan bloedverlies leed. Deze vrouw had geen leven. Bloed en leven horen bij elkaar, maar al twaalf jaar lang vloeide het leven uit haar weg. Bovendien gold zij als onrein (Lev. 15:25-26). Ook alles wat zij aanraakte, werd onrein. Deze vrouw was gedwongen iedereen te mijden en iedereen meed haar. Sociaal gezien gold zij als een dode.

Nu hangt rond dit verhaal een sfeer van magie. In de oude wereld geloofde men in het bestaan van een onpersoonlijke energie die zich in bepaalde personen manifesteerde. Door aanraking van een dergelijke persoon kon men deel krijgen

aan die kracht. Bij Lucas leest men dat de menigte pogingen deed om Jezus aan te raken, omdat er een genezende kracht van hem uitging (6:19). Men hoefde niet eens de persoon zelf aan te raken. In het evangelie van vandaag raakte de vrouw Jezus' kleren aan. In Handelingen is sprake van de genezende werking van doeken die door Paulus waren gebruikt (19:11-12). Op een andere plaats in Handelingen lezen we dat het al voldoende was dat de schaduw van Petrus op de zieken viel (5:15). Dit alles klinkt erg magisch en heidens. Dergelijke genezingen waren destijds niet ongewoon. Men vond het normaal dat van hoogstaande personen een genezende kracht uitging, ook al waren die personen zich daar niet van bewust.

Maar in het evangelie van vandaag is meer aan de hand. De vrouw naderde Jezus van achteren en raakte de zoom van zijn mantel aan. Zij wilde ongezien aan Jezus haar genezing ontfutselen. Maar Jezus keerde zich om, zag haar en sprak haar aan. Hier is geen anonieme magie meer, maar een persoonlijke ontmoeting, een gesprek van mens tot mens.

En in deze persoonlijke ontmoeting kreeg de vrouw meer dan zij zocht. Zij zocht fysieke genezing, maar zij vond redding. *Uw geloof heeft u gered*, staat er in het evangelie. Redding betreft meer dan het lichaam alleen, het betreft de hele persoon.

Het is verder opvallend dat hier sprake is van geloof: *Uw geloof heeft u gered*. Wanneer het alleen maar om fysieke genezing gaat, is – volgens de regels van de magie - aanraking voldoende. Maar voor redding is geloof nodig: een overgave van de ene persoon aan de andere, een persoonlijke ontmoeting. Via Jezus ontmoet de vrouw de reddende God. Hier is geen onpersoonlijke kracht aan het werk, maar komt de persoonlijke God naar haar toe, spreekt God haar persoonlijk aan. Wanneer men de werkelijkheid ervaart niet als een veld waar anonieme krachten werken, maar als een spiegel waarin Gods gelaat wordt weerkaatst, dan krijgt alles een gezicht. Dan voelt men zich niet meer eenzaam en bedreigd. Dan voelt men zich geborgen. Geborgen in Gods hand. Geborgen tot in de dood.

Ten slotte wijs ik erop dat Jezus tot de vrouw zegt: *Uw geloof heeft u gered*. Er staat niet: ik heb u gered, maar: uw geloof heeft dat gedaan. God is als dragende grond altijd aanwezig, maar tegelijkertijd wacht Hij erop dat wij naar Hem toegaan. De vrouw nam het initiatief, zij doorbrak het isolement waarin zij zich bevond door Jezus aan te raken.

Het dochtertje van Jäirus

Ook het tweede verhaal, de opwekking van het dochtertje van Jäirus, gaat over geloof en redding. Ook hier gaat het om meer dan om gewone magie. Wel zijn er magische elementen. De mensen maken rouwmisbaar en weeklagen. Dat doen ze om de boze geesten, die de ziel van de gestorvene belagen, te verdrijven. Jezus raakt het kind aan, zodat de bijzondere kracht waarvan hij de drager is, kan overstromen naar het kind. En hij gebruikt de magisch klinkende formule *Talita koem!* Maar het blijft niet bij deze magie. Ook in dit verhaal gaat het om geloof. Jezus zei tegen Jäirus: *Wees niet bang, maar blijf geloven.* Het verhaal van het dochtertje van Jäirus krijgt dan een heel andere betekenis. De magie wordt overstege. Hier is geloof dat God de mensen die in Hem geloven, die zich aan Hem toevertrouwen, niet laat vallen.

Twee verhalen over het leven dat wordt teruggegeven. Het gaat niet in de eerste plaats over fysieke gezondheid en fysiek leven, maar over totale redding. Deze wordt geschonken door geloof, door contact met de levende God. Via Jezus ontmoetten de vrouw en Jäirus de levende God. Dat was hun redding. De genezing van de vrouw en de opwekking van het kind waren daar tekenen van.

Ook wij kunnen de leven gevende God ontmoeten. Het boek Wijsheid wijst ons de weg. Wij verwijderen ons van de leven gevende God wanneer wij alleen aan onszelf denken, maar wij ontmoeten de God van het leven wanneer wij ook aan anderen denken. Wanneer wij zorg hebben voor elkaar, stellen wij daden die eeuwigheidswaarde hebben.